

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КЕЙСІВ ЕКОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

Сучасність ставить перед людством глобальні екологічні виклики. Зрослі потреби в забезпеченні неперервного сталого поступу цивілізації, переосмисленні існуючих відносин у системі «екологія – суспільство – економіка» зумовлюють необхідність узгодження цих складових з метою задоволення сучасних і майбутніх потреб поколінь. Українська державна екологічна політика спрямовується на досягнення стратегічних цілей, серед яких – формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва.

Євроінтеграційні поступки України орієнтують державну політику сфери освіти на загальноєвропейські цінності розвитку суспільства. Сьогодні пріоритетними напрямками ЄС виступають упровадження цілей сталого розвитку, що задекларовано в низці європейських й вітчизняних документів, зокрема у: Порядку денному у сфері сталого розвитку до 2030 року («Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development»), Європейському зеленому курсі («A European Green Deal»), Стратегії сталого розвитку України, Законі України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Саме ці документи передбачають упровадження високих стандартів, вимог і цінностей в екологічній сфері, що отримали назву європейських.

Саме на розуміння і вирішення складних сучасних екологічних проблем, їх соціальних та економічних наслідків орієнтована сучасна екологічна освіта в Україні. У цьому контексті значна роль в системі вітчизняної освіти належить закладам її професійної ланки, цілеспрямована організація освітнього процесу яких відображає науково обґрунтований проєкт логічно структурованої системи етапів, процедур і практик задля гарантованого розвитку екологічної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників засобами екологізації змісту їх професійної підготовки і продуктивної педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу [1; 3].

У процесі екологічної освіти у закладах професійної освіти перевага надається активним та інтерактивним методам, методам стимулювання до навчальної діяльності, які базуються на педагогічних методиках ідентифікації, емпатії та рефлексії в процесі навчання. Активні та інтерактивні методи екологічного спрямування передбачають роботу в малих групах, дискусії, диспути, «мозкові штурми», рольові та ділові ігри, тренінги, розробку екологічних проєктів, екологічні польові практикуми, організацію екологічних стежок, дослідну роботу на заповідних територіях тощо [2, с.76].

В екологічній освіті особливо цінним є метод екологічних проєктів, під яким розуміють конкретне творче завдання, індивідуальне або групове виконання якого забезпечує поетапний рух до визначеної та усвідомленої мети. Цей метод сприяє формуванню не лише екологічної культури та екологічної свідомості, а й екологічної поведінки, оскільки передбачає застосування теоретичних знань на практиці та реалізацію їх у конкретних результатах (наприклад, проєкт екологічного чистого міста, моделюванні способів утилізації побутового сміття та відходів, модернізації системи водопостачання тощо). Також досить цінним у використанні є метод кейсів, що містить у своїй структурі опис типових екологічних ситуацій, прикладів, допомагає зосередити увагу здобувачів освіти на екстремальних або виняткових випадках, дозволяє реалізувати природничі експерименти. За умов використання кейс-методу навчальний матеріал подається у вигляді певних екологічних проблем, а знання набуваються в результаті її розв'язання.

Як бачимо, застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників надасть змогу визначити оптимальні підходи для створення навчально-методичного супроводу та відповідного освітнього середовища для ефективного формування екологічної компетентності майбутніх фахівців та здійснювати адекватну екологічну освіту підростаючого покоління, актуалізувати екологічну складову у змісті професійно-практичних дисциплін за рахунок міждисциплінарного характеру екологічних знань; забезпечення накопичення практичного досвіду втілення ціннісних екологічних орієнтацій, знань і вмінь та виробничих практик, виконання лабораторних і практичних робіт та проєктів екологічного спрямування.

Література

1. Гайдук О. В., Герлянд Т. М., Каленський А. А., Пятничук Т. В. Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства: методичний посібник. Київ: ІПО НАПН України, 2022. 121 с.
2. Герлянд Т.М. Вектори екологізації професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. *Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій*: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (7 квітня 2023 р.) / Глухівський НПУ ім. О. Довженка. Глухів, 2023. С. 75-77.
3. Каленський А.А., Герлянд Т.М. Принципи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка: педагогічні науки*. 2022. Вип. 3(50). Ч. 1. С. 233-238. URL: <http://surl.li/meoyd>